

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac), 4. Telefon: 380.

ERDÉLYI MAGYAROK

Mialatt Japán békeajánlatot tesz a Szovjetnek

Készülnek a lövészárkok a japán-orosz határon

A Japán diplomácia ravasz cselfogással akar hátrányos helyzetet teremteni Oroszország számára

Páris szeptember 4.

A Petit Parisien a távolkeleti helyzettel kapcsolatosan szenzációs hírt közöl. Eszerint Ota moszkvai japán nagykövet átnyújtotta kormánya jegyzékét melyben Japán azt a javaslatot terjeszti a szovjet kormány elé hogy a világbéke megővése érdekében úgy a japán mint a szovjet hadsereg vonuljon vissza a keletázsiai határról az erődiményeket pedig rombolják szét.

A lap megjegyzi hogy ez a jegyzék Ja-

pánnak egy igen ravasz sakkhúzása mert ha a szovjet nem fogadja el akkor a bekövetkezendő eseményekért Japán a szovjetet teheti felelőssé viszont ha igent mond akkor amíg a japán hadsereg csak pár kilométert vonul vissza addig az orosz hadseregnek fel kell adnia Wladivosztokot is. Ezáltal Japán teljes hegemoniát nyerne Keleten.

Ugyanakkor mikor a Petit Parisien ezt a szenzációs hírt közölte a Morning Post a távolkeleti hadikészülődésekről ír.

— Egyenesen megdöbbentő az a harci készülődés mely a távol keleten folyik. Wladivosztoktól nyugatra a hadsereg és az élelemszállító hajók. Az orosz—mandzsu határ drótsövényekkel van elzárva. Mögötte sorakoznak az erődítések százai hosszú száz kilométereken át hatalmas betonlövészárkok húzódnak meg a határ mentén melynek védelmében japán részről nagystílű repülőterek épülnek.

Tatarescu rá akarja bírni a jugoszláv kormányt, hogy Ausztriával szemben barátságos magatartást tanusítson

London, szeptember 4.

A "Reuter" iroda londoni levelezője szerint Tatarescu román miniszterelnök belgrádi utazásának kettős célja van. Az első az hogy rábírja a jugoszláv kormányt az Ausztriával szemben elfoglalt álláspontjának megváltoztatására, amelynek szelleme egyre inkább eltér a kisanant, és Franciaország által Ausztriával szemben követett magatartástól. A román miniszterelnök utazásának második célja Carol király belgrádi utazá-

sának előkészítése.

Tatarescu csütörtökön tér vissza Belgrádból. Előbb az uralkodónál jelenik meg ki hallgatáson majd minisztertanácson számol be jugoszláviai útjának eredményéről.

Victor Slavecsu pénzügyminiszter e héten Genfben utazik. A távolléte alatt Antonescu igazságügyminiszter helyettesíti. Ős ugyancsak Genfben utazik Savel Radulescu külügyi alminiszter is.

nál is inkább mert utóbb Lajos már vissza akarta vonni feljelentését azzal hogy ő "kiegyezik" rablóival.

A rendőrség részéről Borodi komiszár vette kezébe a nyomozást, mely most sikeresen befejeződött.

Borodinak ugyanis Baltiban sikerült elfognia Lajos Ábrahám rablóját.

A komiszár csak annyit telefonált az oradeai rendőrségre hogy "szent a béke". Valószínű hogy Lajos most már valóban visszavonná a feljelentést de kérdés, hogy lehetséges és ez esetben nem indíthat-e ellene eljárás biztosítási csalás és hatóság félrevezetése címen. Borodi komiszár — a rablókkal és a károsulttal együtt — ma tér haza Oradeára. A rendőrség a kiadott körözést visszavonta.

Véres összetűzések az amerikai sztrájkolók és a rendőrség között

Newyork, szeptember 3.

A gyárakat gépfegyverek, páncelejtők és tüzfecskendők védik.

Hétfő reggelre már kétmillió ember állt sztrájkban.

Voltak olyan munkások is akik fel akarták venni a munkát. Ezeket azonban a sztrájkvezetőség nem engedte be a gyárakba. Kings Mountainban egy ilyen alkalommal véres összetűzés támadt a gyárőrség és a sztrájkörtség között. A gyárőrség azon volt hogy a dolgozni akaró munkások bejussanak a gyárba. Gépfegyver tűz keletkezett a tüséből. Megkezdtek működésüket a kommunisták is akik felhasználva a zavaros állapotokat az államrend ellen bujtoztak. Ezenkívül a sztrájkolók meg akarták nyerni a frontharcosokat is maguknak. Ezekhez felhívták intézkedtek a csatlakozásra.

Baltiban elfogták Lajos Ábrahám rablóját

"Szent a béke" - telefonálta Borodi komiszár, aki a rablókkal és a károsulttal együtt érkezik Oradeára

Oradea szeptember 4.

Lajos Ábrahám nyugalmazott hitközségi ország rendőrségeit mozgósította hozta már ország rendőrségeit mozgósította hozta már. Mint tudvalevő Lajos Ábrahámot három órányi királyságbeli szélhámos azzal az ürüggyel könyékezte meg hogy a Szovjetnek borít akarnak szállítani. Az Oradeával szomszéd-

dos Haien (Hájó) községben tárgyaltak a "borüzlet"-ről miközben a három szélhámos bejött Oradeára és kifosztották Lajos Ábrahám lakását majd eltűntek. Lajos csak 48 óra múltán tett feljelentést a 900 ezer lej értékű rablásról mivel pedig biztosítva is volt az egész ügyet titokzatossá tette az a körülmény hogy nem önbetörés történt-e an-

Az oradeai kereskedők a hetivásár szerdára halasztását kérik

Oradea szeptember 4. Az oradeai Kereskedelmi Csarnok beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez amelyben arra hívta fel figyelmét, hogy szeptember 10-e hétfőre esik a zsidó újév és erre való tekintettel kérte, hogy a hetivásárt szeptember 12-re szerdára halasszák el. A Csarnok kérvényét Seles ügyosztályfőnök vette át, aki ígéretet tett arra, hogy a vásár elhalasztásáról a falusi lakosságot a megyei prefektúra útján értesíteni fogják.

Az olasz király külföldi utazása

Római jelentések szerint III. Viktor Emanuel olasz király meglátogatja Franciaországot Angliát, Belgiumot és talán Ausztriát is.

Október 15-én jön a szovjet követ Bucurestibe

Bucuresti szeptember 4. A szovjet kormány értesítette a román kormányt hogy október 15-én megnyitják a közvetlen Moszkva-Bucuresti telefonvonalat. Ugyanakkor foglalják el helyeiket az új bucurestii szovjet és az új moszkvai román követ.

Árvizek az Okiráltságban

Bucuresti szeptember 4. Az okiráltság Dambovita, Arges és Muscel megyében a vihar és a felhőszakadás árvizeket okozott. A folyók kiléptek medreikből, elsodorták a hidakat és az alacsonyabban fekvő házakat több helyen elöntötte a víz. A vasúti forgalom szünetel, telefon és távíró vezetékek is annyira megrongálódtak hogy kijavításuk több napot vesz igénybe.

Romániai autó elgázolt egy 15 éves leányt Szolnok mellett

Szolnok szeptember 4. Szolnok mellett az országúton szombaton este egy romániai rendszámú autó ment keresztül mely elütött egy 15 éves leányt. Márkus Róza az út egyik kanyarodójánál az autó erős reflektorfényébe került és megavarodva, állva maradt az út közepén. Az autó keresztülment a gyermekek akit súlyos sebesülésekkel szállítottak kórházba. A gázoló autó ellen országos körözést indítottak.

Időjárás

Még élénk szél, sok helyen, főleg az ország nyugati részén újabb eső. A hőmérséklet emelkedik.

Erdélyi Magyarság

1934. szeptember 6.

Erdekes, de szomorú statisztika

Öt év alatt négy milliárddal károsították meg az államot

Bucuresti szeptember 4. Az igazságügyminisztériumban működő statisztikai hivatal kimutatást csinált az utóbbi 5 évben elsikkasztott közpénzekről. A sok tanulságos és érdekes adat közt legépeletesebb a végösszeg.

A hivatalos kimutatás szerint 5 év alatt az állami pénzek különböző rangu és rendű kezelői négy milliárd lejtől szabadtották meg az államkincstárt.

Ez az óriási összeg így oszlik meg a minisztériumok szerint: pénzügyminisztérium 32 közlekedésügyi minisztérium 20, belügyminisztérium 18 hadügyminisztérium

12 a többi minisztériumok 18 százaléka.

Ezek természetesen mind leleplezett sikkasztások. Hol vannak azok melyekről az ügyészségnek halvány fogalma sincs?

A költségvetési hiány jelenleg három milliárd lej fölött is maradna. Elsikkasztott pénz, játszva lehetne helyreállítani a költségvetési egyensúlyt és még egy milliárd lej fölött is maradna.

Nem csoda hogy az adófizető polgár gyakran kérde: hová tűnnek el a pénzek? Az igazságügyminisztérium statisztikai hivatala íme pontos válasszal szolgál.

Zuhannak a gabonaárak

Egyedül a buza ára szilárd az intervenciós vásárlások következtében

Bucuresti, szeptember 4. Kormánykörökben és gabonakereskedelmi szakkörökben nagy aggodalommal figyelik azt az árcsökkenési tendenciát, amely néhány nap óta a belföldi gabonapiacra mutatkozik.

A terménypiac ellanyhult a kínálat ugyszólván teljesen megszűnt és az árak egész vonalon legalább is ingadozóak. A helyzet az, hogy a belföldi terményárak néhány cikknél a nemzetközi árnívó alatt állanak.

Jóllehet terményművelésünk ezidén igen gyengének mutatkozik nem tudjuk függetleníteni árainkat a nemzetközi piac áraitól, már pedig a világpiacon árak igen alacsonyak a belföldi piacon különösen a tengeri és a rozs ára mutat hanyatló tendenciát, de a bab kereskedelem terén is komoly aggodalomra

okot adó tünetek mutatkoznak. A bab ára néhány nap alatt vagontételenként 6000 lejfel csökkent: míg az elmúlt hét szerdáján vagontételben 46.000 lejért cserélt gazdát a bab, szombaton már csak 40.000 lejt lehetett elérni e cikknél.

A tengeri terméskről most adott ki a kormány hivatalos jelentést amelyből kitűnik, hogy bár tengeri termésünk "kielégítő", exportfeleslegre nem lehet számítani...

A belföldi terménypiac helyzete — ezek szerint — csöppet sem kielégítő. Kivételt csupán a búzapiac képez, itt ugyanis — mint ismeretes — speciális rezsimet vezettek be. A búzakereskedésbiztonság továbbra is intervenciós vásárlásokkal tartja fenn az árakat amelyek így szilárdak.

Nagyarányu pénzhamisítást leplezett le az oradeai rendőrség

Százlejeseket hamisított egy cipész és Holod községben akarta értékesíteni a pénzt. -- Letartóztatták a hamisítót és büntársait

Oradea, szept. 4. Az oradeai rendőrség a holodi csendőrség megkeresésére nagyarányu pénzhamisítást fedezett fel. Hetek fáradságos munkájával sikerült letartóztatni a hamis 100 lejesek gyártóját is Satmareanu Jakab helybeli cipész személyében.

Az utóbbi időkben a Holod-környéki csendőrséghez nagyon sok panasz érkezett, hogy hamis 100 lejesek vannak elterjedve.

A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, amelynek folyamán letartóztatták Misurean Ivánt és fiát, Stacos községbeli lakosokat, amint a jól sikerült hamisítványokat értékesítették.

Az apa és a fia hosszas vallatás után bevallották, hogy

a hamis 100 lejeseket egy Satmareanu Jakab nevű oradeai ember adta nekik. A helybeli rendőrség kiszállt az Apotescu 12. számú házba ahol letartóztatták Satmareanut. Az azonnal megtartott házkutatás szenzációs eredménnyel jár. A rendőrség

megtalálta a pénzgyártáshoz szükséges kellékeket, valamint nagy mennyiségű 100 lejest.

Erdekes, hogy a hamis pénz igen jól sikerült és csupán attól különbözik a valódi 100 lejestől hogy könnyű és hamar törlik.

A rendőrség Satmareanut és két büntársát átkísérte a helybeli ügyészségre ahol letartóztatták a pénzhamisítókat.

Végetért a careii rabbiháború

Carei (Nagykároly) szeptember 4. A careii (nagykárolyi) zsidó hitközség kebelében dúló harcok már valóságos névetségbe fullnak. Az egymással szembenálló Weinberger párt és Kaszovitz párt keshegyig menő harcot folytat mindegyik a maga igazáért melynek védelmében a prefektustól egészen fel a miniszterig minden hatóság segítségét is igénybeveszik. Így történt hogy mindkét párt megválasztotta a maga "külön" rabbiját melyhez meg is kap-

ták a minisztérium hozzájárulását. Mind a ketten tudniillik. Így azután a careii hitközségnek két rabbija is van. A rabbiválasztás dzsungeljében végül is Anghelacu miniszter tegnap leérkezett rendelte teremtet egy kissé rendet amennyiben a Weinberger pár rabbiját Horovitz Ábrist erőszakkal meg ebbeli pozíciójában.

A beavatottak értesítése szerint azonban a harc még nem tilt el véglegesen mert a Kaszovitz párt újabb intervencióra készül.

A MANDARIN

53

Aztán megint nesz, halk. gyenge nyikor gása az egyik padlódeszkának. Farley feszült izmokkal, minden idegszálával figyelve várakozott. Így hát mégsem jött ide hiába. — De vajon emberi lény lehet-e, aki láthatatlan köd alakjában jön be s olyan könnyű az ugrása, mint egy macskáé?

Egyszerre úgy érezte, mintha kísérteties szellemalakokkal lenne tele a szoba körülötte. Félni kezdett, hogy elveszti az esztét, annyira érezte, hogy élőlénynek kell lennie körülötte, akiket nem láthat, de akiknek a jelenlétét érez.

Halk lépés, óvatos csoszsanások, egyre közelebb, úgy érezte, hogy nem bírja tovább fölemelte lámpáját, megnyomta a rugót s a keskeny fénysugár belenyilallott a sötétségbe. Pisztolyát is kéznél tartotta, hogy lőjön. De mire lőtt volna? A lámpa fényében nem volt senki.

Csend mindenütt nehéz, kísérteties csend és üresség.

Farleynek egy pillanatra megállt az esze. Allandóan hallucinál tehát?

— Isten nevében kérdezem, hol vagy?

Ezt a kiáltást már nem bírta elfojtani. Kibört belőle. Halk gonosz, könyörtelen kacagás volt a válasz. Kurta kacagás, gunyos és őrzítő. Mögüle jött De mögötte nem volt más, csak a piszkos papírral beragasztott deszkafal.

Nem birt uralkodni magán. Vadul, vak-tában a szobába lőtt. A visszhang reszkető mély dörgéssé lett, mely mintha sokáig visszavisszajött volna még — egyre halkabb dörrenésekkel — az elhagyatott ház mélységeiből. Ujra lőtt. Ujra semmi.

Még ott gomolygott a puska porfüstje s a lövés visszhangja körülötte, mikor végre tisztán kivejt egy emberi árnyékot a sötétben, a lámpa fénysugara mellett. De hiába irányította arrafelé a fényt: megint nem volt ott semmi. De mégis.

Valaki ráütött kemény ököllel a pisztolyra, olyan erősen és váratlanul, hogy a fegyver kiesett a kezéből és csörrenve gurult el a földön.

Vadul kapott oda az árnyékhoz és ekkor a másik kezén érzett ütést — a következő pillanatban elejtette a lámpáját is.

Vaksötét lett és Farley ott állt fegyver telenül. Oldalt ugrott aztán összeszedte minden erejét és vadul nekirohant az árnyéknak. Ujra az a kísérteties, gunyos kacagás. Mintha most közvetlenül közelről jönné. Kimeresztett szemmel bámult maga elé John. Jó darabig nem tudott kivenni semmit. Sötét, szürke köd töltötte be a szobát. És ebben az áthághatatlan ködben mozdulatlanul állt az árnyék. Halálos csend volt újra, a nesztelen lépések elnémultak. Idehallatszott a messziségből hajók ködszirénáinak kísérteties üvöltése.

Lassan aztán meglátta Farley. meglátta, hogy a szürke, összefolyó homályból két mozdulatlan, piros fénypont világít elő. Ugy izzott, mint két égő parázsdarab. Első gondolata az volt, hogy valami leskelődő vadállat szeme lehet ilyen. De a vadállat szeme nem lehet ilyen magasan, ahhoz pedig apró hogy valami éjszakai ragadozómadár szeme legyen.

— Ha tudnám hol fekszik a pisztolyom odaugranám és belelőnék a két parázs közé — gondolta Farley.

Ebben a pillanatban vette észre hogy a szoba távoli sarkaiban valami különös bizonytalan, siri fény kezd terjedni — ő pedig nem tudja más felé fordítani a tekintetét mintha kábultni álmosodni kezdett volna. Összeszorított foggal gyötrődve mondotta magában:

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarok

1934. szeptember 4.

1935 január 13-án

Félmillió ember szavazata dönti el a Saar-vidék sorsát

Kétszázézerrel csökkent a szavazók száma 1919 óta

Sarrebrück szeptember 4.
A tegnap éjjel 12 órakor járt le a terminus a Saar-vidéki választások listájára való rvezésekre. Azoknak a száma akik kérték a választói listába való felvételüket meghaladja 500.000-et. Mint ismeretes csak

azok szavazhatnak akik 1919-ben már szavazati joggal bírtak vagy ha ezek elhaláloztak törvényes utódjuk. Eppen ezért nagyon különösnek tűnt fel hogy míg ezeknek a száma 1919-ben 700.000 volt most csak 500 ezer jelentkezt a szavazásra.

Előbb elrabolta, azután otthagya hűtlen kedvesét

Tg. Mures szeptember 4.

Kalandos asszonyráblás tartja izgalomban Mureseni községet. Az ottani gyárban dolgozott egy Nagy Zsuzsa nevű asszony ki sokáig volt kedvese Sebi György molnárnak kitől egy gyermeke is született. Később az asszony elhagyta kedvesét. Ugy látszik a férfi nem tudott az asszony nélkül élni mert tegnap délután szekérrel a gyár elé állt és

megvárta míg az asszony kijött a gyárból. Abban a pillanatban mikor Nagy Zsuzsa kilepett a kapun Sebi derékonkapta behajította szekerébe és mielőtt valaki is megakadályozhatta volna, elvágatott. Elvitte a besalerdőbe, ahol később a csendőrök találták rá Nagy Zsuzsira. Az asszonyrábló eltűnt. A csendőrség köröző parancsot adott ki ellene.

SPORT

Az oradeai Törekvés is bekerült a nemzeti bajnokságba

Felállították a B.) osztályt öt alcsoporttal

Bucuresti szeptember 4.

A labdarúgó szövetség tanácsülésén kimondták a Nemzeti Liga B. csoportjának felállítását is. Ebben az 5 alcsoportban összesen 30 csapat fog játszani a következő beosztással:

I. Alcsoport: CFR Brasov, Brasovia Brasovia Prahova Ploesti Tricolor Ploesti Macabi Bucuresti Elpis Constanta.

II. alcsoport. UDR Resita Rmte Resita vagy a Tac, AAC Arad, Revine Grivita Cra

iova, Vulturii Lugoj és Jiul Petrosani

III. alcsoport. Olimpia CFR Phoenix, Törekvés (Oradea), Romania vagy KAC, CFR Cluj, Keramia.

IV. alcsoport Soimi (Sibiu) Unirea (Alba Julia) Vitrometan (Medias), Sticla (Dicioanmartin NSE (Sibiu) Mures (Targu Mures. (Marosvásárhely)

V alcsoport Jahn Cernauti Textila Jasi Stadionul Bacau DVA Galati, Dacia Unirea Braila Sporting Kisenev

Románia harmadik helyen végzett az atlétikai Balkánjátékon

Stambulban rendezik meg a jövő évi versenyeket. — Dr Biró Lajos harmadik a rudugrásban

Zágráb szeptember 4.

Az atlétikai Balkán-versenyeket tegnap ünnepélyes keretek között fejezték be. Az utolsó versenynapon a romániai atléták a következő eredményekkel végeztek: A marathoni futásban Gál három óra 05 perc 33 mp-s idővel negyedik 1500 m-en Manea négy perc 12.4 mp-cel második rudugrásban dr. Biró Lajos 350 cm-es jó ugrásával harmadik lett. Utóbbi számban a jugoszláv versenyző győzött 390 cm-rel

A Balkán olimpia pontversenyének mérlege a következő: 1. Görögország 164 ponttal. 2: Jugoszlávia 155 ponttal. 3: Románia 62 ponttal 4: Bulgária 33 p. 5: Törökország 32 ponttal 6: Albánia 7 ponttal.

A résztvevő nemzetek képviselői tegnap kongresszust tartottak melyen a jövő évi Balkán-játékokat Stambulba tűzték ki azon kívül a jövő évi kezdve törölték a versenyek programjáról a marathoni futást.

Sulydobó rekorderből - boxvilágbanok

Newyork szeptember 4.

Uj nehézsúlyú ökölvívó csillag tűnt fel. Torranceről van szó a sulydobás világrekorderéről aki 17.40 méterre állítván fel legújabb világrekordját végleg bucsút mond a salakpályának és beáll a ringbe. Torrance megkezdte boxtréningjét és a jövő tavasszal már valószínűleg a ringben lesz. A kintinó atléta mindössze 20 esztendő 1.85 méter magas és 130 kg. súlyu. A menedzserek rövid időn belül világbajnokságot várnak tőle.

Jugoszlávia-Magyarország Davis Cup 3:2

Budapest szeptember 4.

A Davis Cup mai mérkőzésén Pancecjugoszláv játékos győzött Straub ellen 6:2, 6:3, 7:5 arányban. Mig Gabrovicz magyar győzött Schaffer jugoszláv ellen 6:2, 6:3, 6:1 arányban. A jugoszlávok ezzel 3:2 arányban megnyerték az országok közötti mérkőzést.

Kerületi felügyelőségeket létesített a kormány a pénzügyigazgatóságok helyett

Az erdélyi megyék felügyelőségeinek és vezetőinek névsora

Oradea szeptember 4. A hivatalos lap legújabb száma közli azt a rendelet-törvényt, amely szeptember elseji hatállyal megszünteti a kerületi pénzügyigazgatóságokat. A kerületi pénzügyigazgatóságok helyett 36 kerületi inspektorátust létesítettek.

A bihormegyei kivétési és behajtási pénzügyigazgatóság egymagában képez egy kerületi inspektorátust, a 24 számú, amelynek élére Grossu Amedeu inspektor nevezte ki a pénzügyminiszter Grossu inspektor tegnap már meg is érkezett Oradeára és átvette hivatalát. Galin behajtási pénzügyigazgató és Luca Constantinescu kivétési igazgató természetesen továbbra is helyükön maradnak.

A volt oradeai pénzügyigazgatók közül inspektori rangot kaptak: Alexandru Teodorescu, aki a brailai kerület és Jon Bateala, aki a lugoji (lugosi) kerületet vezeti.

Erdélyben a következő megyék és városok kaptak új kerületi inspektorátust:

A Satumarei inspektorátus Satumare székhellyel mely Satumare és Maramures megyéket foglalja magában vezetője Al. Olteanu inspektor

Tg-Mures (marosvásárhelyi) inspektor

rátus Tg.mures székhellyel Mures és Nasa-ud megyéket foglalja magában vezetője Ios Gyula.

Cluji inspektorátus Cluj székhellyel Cluj megyével. Vezetője Petrescu Ilés.

Deji inspektorátus Dej székhellyel Salaj és Somes megyével vezetője Camil Velteanu.

Sibiui (nagyszebeni) inspektorátus Sibiu (Nagyszeben) székhellyel Sibiu és Fagaras megyékkel vezetője Const Urbeanu.

Sighisoarei inspektorátus Sighisoara székhellyel Tarnava Mica (Kisküküllő) Tarnava Mare (Nagyüküllő) és Odorheiu (Udvarhely) megyékkel vezetője Petre Florian.

Brasovi inspektorátus Brasov székhellyel Brasov Treiscaune (Háromszék) és Cius (Csik) megyékkel. Vezetője Corvin Adrian.

Lugoji inspektorátus Lugoj székhellyel Severin és Caras megyékkel Vezetője Jon Bateala.

Devai inspektorátus Deva székhellyel Hunyad és Arad megyékkel. Vezetője Jon Jeller.

Timisoarai inspektorátus Timisoara székhellyel Timis megyével. Vezetője Muresan Victor

Már csak **2** napig vehet **50** leies szerencsés **Mentősorsjegyet**

Kapható mindenütt és a főelárusító-nál az **UNION BANK R. T.**-nél Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 1.

Zsirosszódát ivott egy oradeai munkáslány

Oradea szeptember 4. A nyomor Oradeán újabb áldozatot követelt. Hétfőről kedde virradó éjszaka valamivel éjjel után a mentőket a Sf. Gabriel (Szőlőtelep) ucca 17 számú ház alá hívták hol Szabó Juliana 17 munkáslány nagymeny nyiségű zsirosszódával megmérgezte magát. A maró mérge borzalmas pusztítást végzett a szerencsétlen leány belső szervezetében.

Azonnal beszállították a kórházba, de állapota olyan súlyos hogy felépüléséhez semmi remény. Kihallgatni nem lehetett, mert mindeddig nem tért magához. Hozzátartozói elmondták hogy a leány már régebb idő óta volt munka nélkül és ez rendkívül módon elkésértette. Valószínű hogy tettjét is emiatt követte el.

Hat ember égett szénén a kigyulladt repülőgépből

Newyork szeptember 4. Oregon közelében egy hatalmas három motoros repülőgép teljesen ismeretlen okból kigyulladt és lezuhant. Az utasoknak a pilótáknak annyi idejük sem volt hogy ejtőernyővel kiugorjanak a gépből. Mind az 5 utas és a pilóta szénén égtek. Az utasok között egy nő is volt.

Tizedollárosokat hamisított egy gazdálkodó

Vijnita szeptember 4. Tegnap egy házkutatás alkalmával szenzációs fogást csinált a csendőrség. A csendőrséghez ugyanis névtelen feljelentés érkezett hogy Milie községben Ciornouz Gheorghe gazdálkodó pénzt hamisít. A csendőrség azonnal házkutatást tartott a gazdálkodónál és legnagyobb meglepetésre látták hogy a gazda nem román hanem 10 dolláros bankjegyeket gyártott.

Ciornouz bevallotta hogy egy lengyelországi társával együtt hamisították a 10 dollárosokat melyeket Lengyelországban értékesítettek elég sikerrel. A gazdálkodót letartóztatták a másik társ ellen körözési parancsot adtak ki egyben átírtak a lengyel hatóságokhoz is. A hamis 10 dollárosok meglepően jól sikerültek.

Bünt követnek el.

kik nem rendelik meg páratlan gyógyhatású jódos mór-fürdő gyógyvizet amely a vegyészeti intézet megállapítása szerint gyógyít reumát, köszvényt, farzsbát, csonttörést, izomszűz, vese- és gyomorbetegségeket, étvágytalanságot, stb. A gyógyvizet házilag is könnyen és kényelmesen használható, egy 6 kilós csomag ára 42 lej, csomagolással és egy nyomtatott használati utasítással együtt összesen 58 lej. — Egy 6 kilós csomag teljesen elegendő négy vagy öt fürdéshez. Az összeg előzetes beutalással mellé megrendelhető. Ecsedy Károly fürdőtulajdonosnál Salard fürdőtelep Bihormegye. A szállítási költséget a megrendelő viseli.

3 oldal

Erdélyi Magyarság

1934. szeptember 6.

Az őszülés nem szégyen,

de eredeti hajszinét visszanyerheti a **FLOREAL hajregenerator** használatával. Nem festőszer! Régi bevált hajviz! 1 üveg ára **60** Lei.

Vezérképviselő: **DROGUERIA „CENTRALA”** Oradea Telefon 6-56.

Véresre verte, majd felakasztotta szeretőjét

Később meggondolta magát és levágta a kötélről az eszméletlen asszonyt

Ploesti szeptember 4. Az Express-vonat szállóban borzalmas gyilkossági kísérlet történt. Az egyik szobában eszméletlen állapotban találták Dumiriu Borbala asszonyt. Beszállították a kórházba, ahol eszméletretérítése után előadta hogy régebbi idő óta szerelmi viszonyt folytat egy Diacon Ilés nevű munkással, ki a múlt éjjel elvitte a szállodába. Ott az asszony megmoo-

dotta a férfinak hogy gyermeke lesz és kérte, hogy vegye el feleségül. A férfi erre brütálisan neki támadt majd miután véresre verte felakasztotta. Ugy látszik Diacon mikor eszméletlenül látta, az asszony levágta a kötélről és elhelyezte az ágyra ő maga meg elűnt. A rendőrség erélyes nyomozást indított a bestiális ember kézrekerítése után.

Jaj a kövér nőknek!

Budapesten kövér asszonyokat keres a rendőrség,

mert egyikük úgy rálépett egy kalauz lábára, hogy amputálni kellett

Budapest szeptember 4. Különös feljelentés érkezett a budapesti rendőrfőkapitánysághoz. A feljelentő Berta Rezső a budapesti villamosvasutak alkalmazottja aki egy ismeretlen kövér hölgy ellen tett panaszt akit azzal meg hogy miatta kellett amputálni sérti.

Berta Rezső feljelentésében előadta hogy két hónappal ezelőtt civilben utazott az egyik villamoson. Mellette egy kövér nő állott amikor a villamos elindult az ismeretlen hölgy rálépett a lábára. Elhangzott a

szokásos pardon kérem azonban Berta másnap úgy érezte hogy fáj a lába. Előbb csak nyukszempájdalmakra gondolt de a fájdalom olyan méreteket öltött hogy elment az orvoshoz aki megállapította hogy súlyos mérgezésről van szó és le kell vágni Berta egyik ujját Később a lábfejét majd egész lábát le kellett vágni hogy megmentse az életnek.

Berta Rezső most azt tartja hogy az ismeretlen hölgy az oka aki rálépett a lábára ezáltal vérmérgezést okozott. A rendőrség a különös ügyben megindította a vizsgálatot.

Slavescu pénzügyminiszter:

„Inkább lemond a kormány, semhogy a konverzió első törlesztését elengedje”

A mezőgazdasági adósok természetben fizethetik adóhátralékaikat? -- Október 15-én bocsájtják ki a belső kölcsönt

Braila szeptember 4.
A brailai prefektusi tanácskozáson ma megérkezett Slavescu pénzügyminiszter is, aki részt vett az értekezleten.

A pénzügyminiszter felhívta a hatóságok vezetőit arra, hogy hassanak oda, hogy a lakosság pontosabban fizesse adóját. Egyben megemlékezett arról, hogy november 15-én megkezdődik a konverziós adósságok első részletének fizetési kötelezettsége és a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány inkább lemond semhogy ezt az

annuitást melytől a konverzió sikere függ — elengedhesse.

Egyben bejelentette a pénzügyminiszter azt is, hogy intézkedéseket fognak tenni a rosszul fizető adósok végrehajtására. A mezőgazdasági adósok helyzetének megkönnyítésére a kormány esetleg meg fogja adni azt a jogot, hogy természetben fizethessék az adóhátralékaikat. A pénzügyminiszter még megemlítette, hogy október 15-én bocsájtják ki a belföldi kölcsönt és felhívta a jelenlevőket, hogy támogassák a kölcsön sikerét.

Szerdán megnyílik

Havas és Grünfeld poszlónagyárubája

Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishid mellett)

Szolid olcsó árak!

Legfinomabb minőségek!

György angol herceg Görögország trónjára kerül?

Ujabb puccsot kísérelt meg a görög katonaság

Páris szeptember 4.
Kalandosan hangzó hírt közöl a párisi Excelsior György angol királyi herceg és Marina görög hercegnő eljegyzéséről. A lap szerint ugyanis komoly politikai háttérrel van a frigynek, amit Venizelosz legutóbbi londoni tartózkodása alatt hozott össze. Venizelosz ugyanis helyre akarja állítani a monarchiát és minthogy ő szerinte a régi dinasztia népszerűtlen,

Györgyöt szeretné a trónra ültetni.

Görögországban különben a politikai helyzet még mindig nyugtalan.

Ma a légelhárító ütegek altisztjeinek egy csoportja puccsot akart végrehajtani. A legénységet gépkocsikra akarták ültetni, miután fegyverekkel felszerelték őket. A legénység azonban nem volt hajlandó részt venni az államcsínyben, erre az altisztek feltrótk az igazgatósági épületeket kifosztották a pénzeszközöket és elmenekültek.

Halálragázolta az apát és fiát a bucurestii gyorsvonat

Bucuresti szeptember 4.
Borzalmas vasúti szerencsétlenség történt vasárnap éjjel Adjud állomáson. Petrescu Jon 60 éves magánzó és 28 éves fia fel akartak szállni a zsúfolt személyvonatra, mely Cluj felé indult. Közvetlen háta mögött fel akart kapaszkodni a már-már induló vonatra fia. Az esőtől sikos lépcsőkön mind a ketten megcsúsztak és egyik a másikba kapaszkodva mind a ketten leestek a vonatról. Borzalmas véletlen folytán éppen akkor haladt el a másik vágányon a bucurestii gyors, amelynek kerekei alá került az apa és fia.

A fiu azonnal meghalt, míg az apa életveszélyes sérüléseket szenvedett, melyek következtében pár óra múlva ő is meghalt.

24 millió tonna csapadék zúdult Londonra

London, szeptember 4.
A hetek óta tartó szárazságnak kiadós eső vetett véget. A felhőszakadás 12 órán át tartott. Magára Londonra 24 millió tonna csapadék zúdult. Az esőzések következtében a Themse erősen feldagadt és kiöntése! fenyeget.

250.000, 100.000, 50.000, 25.000 lei stb összegeket nyerhet egy

50 leies temesvári Menőrsorsjeggyel
Siessen, merí már csak 2 napig

kapható kiadóhivatalunkban Oradea Piața Mihai Viteazul 4.
vagy az Union Banknál, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Vidéki rendeléseket az összeg és a portó (ajánlott levélnél 17, rendes levélnél 7 lei) előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk.

CAPITOL Filmszínház

Szerda, esütőtök

KI A TETTES?

(Hexer) E. Wallace regénye. Németül beszélő filmszínház. Minden előadás szünetig aki megteheti, hogy ki a tettes, sorsolás útján 5 mozi-jegyet kap.

Ottó a svéd király vendége

Stockholm, szeptember 4.
Ottó királyfi tegnap Stockholmba érkezett, ahol a svéd király vendégt. Tudva levő, hogy hírszerint Ottó a svéd király leányát veszi feleségül.

Kiujultak a zavargások Havannában

Havanna, szeptember 4.
Kuba fővárosában tegnap ismét kiujultak a zavargások. Havanna utcáin véres harcok folytak, amelyek során több ember megsebesült. A rendet sikerült helyreállítani.

Az osztálysorsjáték huzása.

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredménye! 1934 IX. 3-án 4-ik huzási napon. 300 000 Leit 45816. 150 000 Leit 17912, 100 000 Leit 11868, 60 000 Leit 50018, 40 000 Leit 18746, 36777, 45506, 48172, 56439, 20 000 Leit 849, 8732, 17279, 30402, 51773, 56870, 65555 és még 1609 nyeremény Lei 15 000 és 5 500 között.
Összgyermények: Rendes nyeremények 5 drb Lei 1 000 000, mozgójutalmak 4 drb, egy-egy millió.

Kisorsolva 6500 rendes nyeremény. Kisorsolandó még 19700 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb egy-egy millió pótnyeremény és az 5 000 000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1—1 millió jutalomra.

A huzás szeptember hó 26-ig tart.

RADIOMISOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti. 12 Vizálás, déli zene lemezen 12.45 Vegyes közremények, lemezek. 13.15 Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 13.40 Könnyű lemezek 17 Iliescu-zenekar 18 Időjelzés, időjárás, beszélőújság 19 Rádiógyetem 19.20 Felolvasás 19.35 Puccini: Bohémélet, opera. A szünetekben: Beszélőújság.

Budapest. 6.45 Torna. Hanglemezek 9.45 Hírek 10 Felolvasás 10.40 Felolvasás 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat 12 Déli harang szó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 12.05 Rákos Arnold hegedű, Benyovits Piroska énekel Zongorán kísér: R. Palkó Kornélia és Kósa György 12.30 Hírek 13.20 Pontos időjelzés időjárás- és vízjárásjelentés 13.30 A m. kir. Mária Terézia 1 honvédgyalogezred zenekara 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 16 Az árvák Baloghné Hajós Terézia ifjúsági felolvasása. 16.45 Pontos időjelzés időjárásjelentés hírek 17 Az első hírszolgálati iroda Pesten Kemény György előadása 17.35 Radosné Bock Hilda bécsi daoklat énekel, — schrammelzene-kisérettel. 18.20 Hajtáson, — lesen Bárány Lili zongorázik 19.30 Munkásfélóra 20 Zenés részletek a Lila akác c. új magyar hangosfilmből 20.35 Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara 21.40 Hírek — időjárásjelentés 22 A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar 23.25 A Mándits jazzzenekar.

5 oldal

Erdélyi Magyarország

1934. szeptember 4.

Levetette magát

a cluji klinika első emeletéről Savoiu Virgil
volt oradeai ügyész, alesdi járásbíró
Idegösszeroppanás miatt menekült a halálba

Jól ismerték Oradean Savoiu Virgilt, aki az itteni ügyészségen teljesített éveken át szolgálatot, mint ügyész. Néhány évvel ezelőtt Alesdre helyezték át járásbírói minőségben és a fiatal bíró aki az áthelyezést deg. radálásnak vette, előbb pert indított az igazságügyminiszterium ellen, amit azonban elvesztett. Néhány héttel ezelőtt Savoiu járásbíró idegei felmondták a szolgálatot és most

Clujról jön a tragikus hír: öngyilkos lett és meghalt. A közpíszteletben álló járásbíró ezelőtt tíz nappal szálították be idegösszeroppanással a cluji klinikára. Allapota azonban napról-napra rosszabbodott. Tegnap egy őrizetlen pillanatban a zergyik I. emeleti kórterem ablakából a földre vetette magát és azonnal kiszenvedett. Hotitestét hazaszállítják Alesd községbe.

Agyonlítottak a rendőrök egy sztrájkoló munkást

New-Yorkból jelentik: A sztrájkolók és a karhatalom között megtörténtek az első összeütközések. Beifort városában a sztrájkolók körülvettek egy gyárat, amelyben sztrájktrórk dolgoztak és ki akarták őket onnan verni. A gyárvezetőség karhatalmi segítséget kért, amely kivonult. A sztrájkolók karhatalmat is megtámadták, mire a rendőrök sortűzet adtak. Egy halott és számtalan sebesült esett el a rögtönzött csatátéren.

Dél-Karolinában 200 gyár munkásai léptek sztrájkba. 220 gyár még dolgozik. A gyárosok a hadsereg védelmét kérték, mert a sztrájkolók az összes gyárak le-

rombolásával fenyegetőznek.

Igen érdekes, hogy a sztrájkolók szabadtéri istentiszteleteket és vallásos ünnepeket rendeznek, ahol kéri az Istent, hogy segítse őket győzelemre, mert náluk van az igazság.

Hollywoodban a rendőrség két nőt és két férfit tartóztatott le, akiket rajtacsíptek, amint dinamitot akartak lopni az egyik löszerraktárból.

Egész New-Yorkot lázban tartja az a hír, hogy az egyik new-yorki löszerraktárból 9 mázsa dinamit tűnt el. Ennyi dinamit elég arra, hogy New-Yorkot levegőbe röpítsék.

Sportvíta az oradeai városi tanácsban

Ujra kövezik a piachoz vezető uccákat

A városi interimbizottság kedd déli előtti ülésén Mosoiu Tibéri elnököl.

Napirenden a kulturügyosztály előterjesztése szerepelt a Nilgesz-telepi iskola épület kibérlésével kapcsolatban. Három ajánlat érkezett: Szemet Henrik, Oszkó János és Florutan János részéről. Mielőtt azonban érdemben döntöttek volna, bizottságot küldöttek ki, hogy az iskola céljaira felajánlott épületek alkalmasságát megvizsgálják.

A főmérnöki hivatal előterjesztést tett a (Sztaroveszky ucca. Ep. Radu ucca és a Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) Avram Iancu (Kossuth Lajos) ucca és a Baross-híd közötti részének gránit kövekkel való kicserélésére 128.070 lej értékben, valamint 51.800 drb. kőkocka beszerzésére 647.500 lej értékben

az Avram Iancu (Kossuth Lajos) ucca teljes kikövezésére.

A Decebal (Vitéz) uccai hid betonmunkálataira 128.250 lejt szavaztak meg. A Plevnei uccán betonlemez járdát építenek 34.000 lej költséggel.

A főmérnöki hivatal előterjesztette a legfelsőbb közmunkaügyi tanács jóváhagyását a városi aszfaltok évi átalány összegében való karbantartására.

A jóváhagyás alapján pályázatot hirdettek az aszfaltburkolat évi karbantartására.

A köztisztasági üzem igazgatóságának előterjesztésére 9 lovat eladnak és 10 új lovat vásárolnak ezenkívül a város összes lovait megpatkoltatják.

A vízműtelep igazgatóságának javaslatára Cristescu Alexandru a vízműtelep ellenőrzésével megbízott tanácsost az átvételi bizottságba delegálták 350 lei napidíjjal. Az üzem részére megrendelt Chrysler-Phymuth autó behozatalára importengedélyt kérnek.

A víz- és csatornázási üzemtől elbocsájtott 10 munkásnak megszavazták a ki nem vett szabadságidőre 21.036 lejt.

Napirenden kívül dr Sangorgeanu Sofronie tanácsos olvasta fel a Carol sportpálya ügyében írt jelentését, amit tegnapi számunkban már ismertettünk. A jelentés lényege az, hogy a város vegye házikézelésbe a Carol

pályát és végeztesse a szükséges renoválásokat.

Dr Sangiorceanu — aki a Crisana elnöke — jelentésében szerepelt többek között egy kitétel, amely szerint a Crisana és a NAC franciaországi túrájukkal nagyobb dícsőséget és több hasznot hasznót szereztek, mint akárhány diplomata.

Negulescu tábornoknak igen szemet szurt ez a oje4-cmfwyp cmfwypmfwypmfy orgeanuvál:

— Hogyan szerezhett dícsőséget Romániának egy csapat, amelynek tagjai nem beszéltek románul a francia pályán?...

— A NAC kisebbségi csapat, de a Crisana román csapat... válaszolja Sangeorgeanu.

Negulescu: A Crisana játékosai nem románok.

Sangeorgeanu: De igenis románok... — Már Barátky is áttért...

Negulescu: Akik a pályán olyan sértő kifejezéseket használtak a románságra, — hogy hadbírósság elé kerültek azok nemzeti propagandát üznek?

Sangeorgeanu: Ervesek büncért nem lehet egyesületeket felelőssé tenni.

Mosoiu elnök: Különben is a hadbírósság már felmentette őket.

Sangeorgeanu: Nem mentette fel, csak áttette üvüket a járásbíróssághoz. De ki jelenthetem hogy a NAC csakis sport-propagandát üz.

Negulescu: A futball — üzlet. Egy játékos, akinek eredeti foglalkozása mészáros, több fizetést kap, mint a román hadsereg kapitánya... Belemegyek abba, hogy a város házikézelésbe vegye a pályát, ed akkor mérkőzésenként nem 10 hanem nagyobb szá-
lakot fizessenek.

Az érdekes vitának végeül is Mosoiu Tibériu elnök diplomatikus fellépése vetett véget. Az ő javaslatára kimondották hogy a város házikézelésbe veszi a Carol pályát és megbízzák a főmérnöki hivattal, hogy a szükséges renoválások költség-előirányzatát készítse el
A város azonban csak a pályabérből befolyt bevételek arányában végeztet javítási munkálatokat.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység esoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák urinkulusok eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti. Az orvosi tudomány számos vezértérfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** víz mint alapos és kellemes hashajtó mindig kitűnően beválik, miért is szoptató nőknél elválasztáskor kiterjedten alkalmazzák.

Az osztálysorsjáték huzása.

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934 Szept. 4-én 5-ik huzási napon. 300 000 Leit nyert 52136 200 000 Leit 49496 sz. 100 000 Leit 9170 sz. 60.000 Leit 19390, 40.000 Leit 9287, 11587, 33848, 66903 sz. 20 000 Leit 25690, 59289, 66896, 70775, 78703 sz. és még 1612 nyemény Lei 15.000 és 5.500 között.

Őszenyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.00.0000 mozgójutalmak 4 drb. egy-egy milliós.

Kisorsolva 8125 rendes nyeremény, kisorsolandó még 18075 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. egy-egy milliós pótnyeremény és az 5.000.000-os nagy jutalom, mely felosztható 5 drb. 1-1 milliós jutalomra.

A huzás szeptember hó 26-ig tart.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtökéletesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea.
Promenad Eminescu 16.

Ma szerda este 9 órakor — csütörtök d. u. 6 és este 9 órakor Tabáni orgonák Pintér Böskevel.

Tabáni orgonák Romantikus operett.
Tabáni orgonák tánc attrakciók.
Tabáni orgonák Pintér Böske pazar ruhái.
Tabáni orgonák Pintér B. gyönyörű hangja.
Tabáni orgonák az idei szezon nagy slágere.
Tabáni orgonák Csak szerda-csütörtök d. u. 6, este 9. kerül színre.

Tabáni orgonákban Pintér Böske a békebeli forró színházi estétet varázsolja vissza.

Szentessy Eta Lukács Ede akrobatikus táncai, Derecskei Pál ragyogó humora. Jody Károly bonvivant, mind mind olyan tényezője az előadásnak ami sokáig emlékezetes marad oradean.

A zenekart Szabó Eszti vezényli.

APROHIRDETÉSEK

Fiatall kertész nőül venne ügyes nőt 20.000 leiel. Levelet. Jőszivü nő jellegére kiadó ba. 1495

Kiadó 1 és 2 szobás konyha lakások mel-lék helyiségekkel. Str. Principele Mihai (Gerliczy ucca) 16.

Takarítónőt megbízható hetenkint két-ványokkal délelőtt 10 óráig. Strada Vlahuta szer félnapra keresek. Jelentkezni bizonyít-(Szentjános ucca) 16-a. Emelet. 1500

Mindenes leányt jó bizonyítvánnyal fel-veszek. Horváth Emil Str. Cogalniceanu No. 2-c. (v Várady Zsigmond) ucca 2-c. 1499

Ujságárusításra fiúk és munkanélkülieket felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

Megbízható ügyes lapárusokat felvel-szünk jó keresettel. Erdély több városába és községébe. Jelentkezni vagy ajánlatot külden-lehet az Erdélyi Magyarság kiadóhivatalába Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Megbízható házileányt, aki betegápoláshoz is ért, azonnalra keresek. Pásztor Alexandru (Teleky) ucca 53.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA